

Tol'dot – תולדת

Schriftlezingen: Gen. 25:19-28:9, Mal. 1:1-2:7, Mat. 13:24-30 / 36-43.

Chaveriem,

Vandaag is parshe Toldot aan de beurt. En weten jullie wat de naam Toldot betekent?
Nakomelingen, voortbrengselen, geslachtsregister.

Wat is de stam van Toldot? Laten we anders eerst naar het woord kijken: het bestaat uit de volgende letters: tav, wav, lamed, daled, tav - **תולדת**.

In de Schrift wordt het op verschillende manieren geschreven, namelijk zonder de letter wav (**תלדת**), met een wav in de eerste lettergreep (**תולדת**), of een wav in de tweede lettergreep (**תלדות**) of met zes letters, dus twee maal een wav (**תולדות**). Dit maakt voor de betekenis van het woord niets uit, maar het is wel opvallend dat de volledige schrijfwijze, dus met 2 wav's alleen voorkomt in Gen. 2:4, dus voor de val in het paradijs en in het boek Ruth, in het geslachtsregister van Boaz tot David. De geleerden van Israel wijzen erop dat deze complete schrijfwijze te maken heeft met de heelheid van de schepping die de Mashiach zal bewerken!

Om de stam van het woord te vinden kunnen we de wav's dus so-wie-so verwijderen. Als we daarnaast de letter tav aan begin en einde weghalen, houden we de letters lamed (**ל**) en daled (**ד**) over. Met de wetenschap dat de letter jod (**י**) gemakkelijk assimileert, voegen we die bij de lamed + daled en kijken we in het woordenboek of dit het goede woord is. En ja hoor, we hebben het gevonden, want dit woord betekent:

ד ל י – voortbrengen, baren, moeder worden, eieren leggen of uitbroeden

ילד - Jèled: kind, nakomeling, jongen, mv: j'ladiem - ילדים

ילדה - Jaldah: meisje, mv: j'ladot - ילדות

תולדות – Toledot: nakomelingen, geschiedenis, geslachtsregister

Ook te vertalen als: 'voortbrengselen', wat soms beter past in het verband, o.a. Gen. 2:4: de toldot (SV geboorte) van hemel en aarde.

Het boek B'reshit is opgebouwd uit 10x Tol'dot

De grote lijn

De verhalen van de vaders zijn profetisch. Wat hen is overkomen is een profetie voor wat hun nakomelingen zullen meemaken. Avraham ging naar Egypte en zijn vrouw werd weggenomen naar het paleis van Faro. Nadien werd ze vrijgelaten en werd Avraham met geschenken overladen. Dit is een vb wat Am Yisra'el zo'n 400 jaar later zal overkomen. Ook in de binding van Yitzchaq is hij een type van Yeshua, maar in zekere zin is Avraham dan een afbeelding van de Vader die Zijn Zoon geeft. Ya'akov Avinu is echter exact het beeld van Am Yisrael, maar dan zoals Am-Yisra'el zich met namen heeft geopenbaard in de afgelopen 2000 jaar, namelijk in de Torahgetrouwe Joden en in de overwinnaars in de Gemeente van

Yeshua, die naar Gods Woord wilden leven. Deze overwinnaars op de misleiding in de Kerk hadden in feite te maken met de strijd tussen Ya'akov en Esav.

Yitzchaq – een type van Yeshua

1. In de Akkeidah, de binding op het altaar
2. In het land geboren en gebleven – is ook hierin een type van Yeshua (uitgezonderd de vlucht naar Mitzrayim). Yeshua kon alleen zondeloos leven in Eretz Yisrael, omdat daar de Torah gevolgd werd.
3. In de voorbede voor zijn bruid en vrouw; Gen. 24:63 'lasuach', Gen. 25:21 'atar'. Vergelijk dit met Hebr. 7:25: "...alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden".
4. Yitzchaq is 40 jaar als hij trouwt en 60 jaar als de kinderen geboren worden, zo bestaat de wereld 40 eeuwen als Yeshua komt en Zijn Gemeente opricht. Nu bestaat de wereld zo'n 60 eeuwen en alles wijst erop dat de geboorte van het Koninkrijk op aarde spoedig komt.
5. De 20 jaar wachten is een afbeelding van de 20 eeuwen die de gemeente van Yeshua moet wachten voor de geboorte van Gods Koninkrijk op aarde. Die 20 eeuwen vinden we ook terug bij Ya'akov als hij 20 jaar in ballingschap is bij zijn oom Lavan.
6. In de buik van Rivka was de strijd tussen Ya'akov en Esav – dit komt overeen met de strijd tussen de ware Gemeente van God en Edom. Dit is een strijd van wereldformaat, van veel groter orde dan een familievete. Daarom moet Edom ook verdwijnen voordat het Koninkrijk van God kan doorbreken op aarde. Zie Jes. 34 t.o.v. 35.
7. De 3 putten zijn een afbeelding van de 3 Tempels van God in Yerushalayim. De eerste twee heeft Yitzchaq moeten loslaten, maar de derde krijgt de naam Rechovot: YHVH heeft ruimte gemaakt. Dit is een beeld van de 3^e Tempel. Dit mogen we als bewijs gebruiken broeders als mensen ons willen wijsmaken dat de 3^e Tempel de tempel zal zijn waarin de anti-christ zal plaatsnemen. De Tempel waar Paulus over schrijft, waarin de anti-christ zal plaatsnemen, dat is de gemeente van Yeshua. Dat is een geestelijke zaak, zoals de misleiding van de anti-christ ook een geestelijke zaak is.

Haftarah

In de Haftarah-lezing komt de keuze van JHWH voor Ya'akov weer naar voren: Ya'akov heb Ik liefgehad, maar Esav heb Ik gehaat, heb Ik niet liefgehad. Die heb Ik achter gesteld, op de tweede plaats gezet. Maar wat blijkt nu in Mal. 1:1-2:7? De priesters in de tijd na de Babylonische ballingschap, dus ten tijde van de Tweede Tempel, hadden dezelfde minachtende houding ten opzichte van de dienst des Heeren als eens Esav had ten opzichte van het eerstgeboorterecht. Om zijn woorden kracht bij te zetten zegt de Navi: *"Maar van de opgang der zon tot haar ondergang zal Mijn Naam groot zijn onder de volken; en aan alle plaats zal Mijn Naam reukwerk toegebracht worden, en een rein spijsoffer; want Mijn Naam zal groot zijn onder de volken, zegt JHWH Ts'vaot"*. (1:11)

In de Israelbijbel schrijft Rabbi Tuli Weiz het volgende:

De haftarah zet een parallel op tussen Esav, de **bechor** ('eersteling' en volgens Chizkuni, de veronderstelde **priester** van de familie), en de kohanim in de tijd van Maleachi. Esav verbeurde zijn rechten vanwege zijn spottende houding ten opzichte van zijn geboorterecht (de Rabbijnse literatuur ('mefarshim') ziet dit als een eigenschap die door zijn nakomelingen

is doorgegeven, en in Amalek en in Haman zichtbaar wordt — Zie Ba'al Haturim en Maharam MaRotenberg, die zeggen dat hetzelfde woord, B.Z.H. is gebruikt met betrekking tot Haman).

Hashem waarschuwt de priesters om niet de spottende voetstappen van Eisav te volgen, omdat hij ze niet wil afwijzen zoals hij Esav deed. De Navi spoort de priesters aan om hun voorvaders, Levi, Aharon en Pinchas uit te beelden, wier persoonlijkheden het tegenovergestelde van minachting – n.l. eerbiedigheid (2:5) – belichamen, wat uiteindelijk de gunst van HaShem en de herstelling van het vredes verbond zal terugbrengen.

Nu naar de Brit Chadashah (Mat. 13:24-30 / 36-43)

De wijzen van Israel wijzen erop dat de strijd van de tweeling in de moederschoot niet te maken heeft met Yetzer haRa of Yetzer haTov, want naar hun inzicht ontwikkelt zich dat pas na de geboorte. Naar hun inzicht vertegenwoordigen Ya'akov en Esav kosmische krachten in de Schepping, krachten die de normale loop van de persoonlijke ontwikkeling te boven gaan, en die zelfs voor de geboorte bestaan. M.i. gaat het hier om de strijd tussen goed en kwaad zoals al aangegeven in Gan Eden: Ik zal vijandschap zetten tussen jou en tussen deze vrouw, tussen jouw zaad en tussen haar zaad, enz. Deze strijd kwam nu echter **binnen** de familie. Ya'akov voelde aan dat Esav het eerstgeboorterecht niet waardig was. Hij leefde niet in overeenstemming met Gods Verbond en kon dus ook dit Verbond niet verder dragen via zijn nageslacht.

Esav in de gemeente

Deze profetie is uitgekomen, want binnen de gemeente van Yeshua is de anti-christ opgekomen, die zelfs de getrouwe gemeente van God ging vervolgen. Johannes ziet dit in het beeld van de vrouw op het beest in Opb. 17. Hij is hierover zeer verbaasd, want in zijn tijd werd deze vrouw verdrukt door de wereldmacht...en nu zag hij haar de wereldmacht besturen... Johannes ziet in Opb 13 deze anti-christelijke macht ook afgebeeld als een beest wat uit de aarde opkomt, wat 2 hoorns heeft zoals het Lam, maar het spreekt als de draak. Dit 2^e beest werkt via de misleiding (Opb 13:14). Echter, zo werkte Esav ook... Zijn vader Yitzchaq had dit totaal niet door, want Esav probeerde bij zijn vader in een goed blaadje te staan. Hij trouwde b.v. op zijn 40^e, net als zijn vader, enz. Maar Ya'akov doorziet hem wel en ontmaskert hem via een list. Want als Esav zegt dat zijn broer met bedrog gekomen is dan schrikt Yitzchaq enorm. Dan begrijpt hij wat Gods plan is en hoe God naar zijn twee zonen kijkt. Mijns inziens geeft dit verhaal ook aan dat in de geschiedenis vaak op een menselijke manier gehandeld zal worden in de strijd tussen goed en kwaad. Doen wij dit niet allemaal min of meer? Toch kun je je afvragen of dit goed is? Gods werk op Gods manier gedaan, zal het aan Gods middelen niet ontbreken, zei Hudson Taylor.

Terugkerend naar de lezing uit Mat. 13 over het onkruid (Hebr. 'zonin') tussen de tarwe. De wijzen van Israel hebben hier een interessante link met de wereld voor de mabul (zondvloed). In Genesis Rabba 28:8, wat Gen. 6:7 behandelt, wordt gezegd dat de aarde zo verdorven was, dat als men tarwe zaaide, het 'zonin' voortbracht. En *zonin* lijkt op tarwe, maar bij het rijp worden openbaart zich het verschil. Want als tarwe rijp wordt gaat de halm buigen en dat gebeurt bij *zonin* niet. Daarbij heeft het woord *zonin* een connectie met *zonah*, dit is prostitué of hoer.

Zien we dit niet in onze dagen? Hoe meer wij rijpen in het geloof des te meer worden we afhankelijk van onze God, des te meer laten we ons door Hem regeren en leiden. Maar in de kerken en gemeenten zien we dat men tevreden is met hun godsdienst. Ze zijn druk bezig met van alles, en het lijkt oppervlakkig gezien of ze zo goed bezig zijn, maar mijns inziens lijkt dit veel meer op de gemeente van Laodicea. De echte gemeente van Yeshua echter, zal steeds meer het beeld van de gemeente van Filadelfia openbaren: "jullie hebben kleine kracht, maar jullie hebben Mijn Woord bewaakt en Mijn Naam niet verloochend", Opb 3:8.

In de gelijkenis over het onkruid tussen de tarwe wordt ons geleerd dat eerst de goddelozen moeten verdwijnen van de wereld en pas dan komen de rechtvaardigen tot hun bestemming. Zie met name de uitleg in 13:36-43. Vers 30 en 41 leren ons dat na de opstanding de goddelozen in groepen verzameld worden en als ergernis in de vurige oven worden geworpen. Deze gelijkenis overspant dus onze tijd, plus het vuurgericht van Arma-Geddon wat Babylon en Edom zal vernietigen, en wordt pas volledig vervuld in het Koninkrijk van Yeshua, als de doden zullen opstaan en het oordeel voor de grote witte troon plaatsvindt. Zie ook Jesaja 66:24: *"En zij zullen henen uitgaan en zij zullen de dode lichamen der lieden zien, die tegen Mij overtreden hebben; want hún worm zal niet sterven en hún vuur zal niet uitgeblust worden, en zij zullen alle vlees een afgrijzing wezen."*

Pauze

Vorig jaar ben ik na de pauze ingegaan op Edom. Dat kunnen jullie vinden op de site van Bet Yosef onder de naam Toldot 5779.

Nu wil ik echter op iets anders ingaan, en dat is: op Yitzchaq en zijn gebed.

En Isaac bad vurig (vayè'tar). Dit komt van een wortel wat ook 'wierook branden' betekent. Vandaar 'bidden', wat volgens sommigen het gebruik van wierook in patriarchale aanbidding aangeeft. Misschien echter, wijst het alleen op het feit dat de gebeden van de goddelijke mensen opstijgen als wierook; zie Handelingen 10:4: *"Uw gebeden en uw aalmoezen zijn tot gedachtenis opgekomen voor God"*. Het woord wordt algemeen opgevat als het veelvuldig, vurig en volhardend gebed.

Daarbij plaatste Yitzchaq zich *l'nochach ishto*, d.w.z. tegenover zijn vrouw en bidt ten behoeve van haar. Hier zien wij weer de man in zijn rol als priester in het gezin. Deze plaats moeten wij weer leren innemen in het kader van Israels herstel. Onze Joodse broeders hebben dit altijd vastgehouden.

We moeten ons dus bewust worden van het feit dat de man als priester in zijn gezin is geplaatst. In het kader van Israels herstel moeten we leren hoe de man is gesteld als vertegenwoordiger van de Schepper. Onze G-d wil het gezag herstellen, wat door de revolutiegeest is beschadigd. We zien hoe Yitzchaq geen goed zicht had wie zijn oudste zoon werkelijk was. Maar toch, toen hij Ya'akov zegende - terwijl hij dacht dat Esav daar stond - was de Heilige Geest daar wel bij. Dus toen later Esav kwam verschrikte Yitzchaq zeer. En hij zegt tegen Esav dat de zegen waarmee hij Ya'akov heeft gezegend ook werkelijkheid zal worden. Dit leert ons vrienden dat we werkelijk oplettend moeten zijn op autoriteit en posities die God geeft. *"Door mij regeren de koningen en stellen de vorsten gerechtigheid"*, staat er, Spr. 8:15. Dit geldt ook in grote lijnen met betrekking tot de positie van Yehudah

ten opzichte van zijn broers. Ya'akov heeft dit profetisch gezien en gezegd: "*Yehudah, jij bent het, jou zullen je broers loven; jouw hand zal zijn op de nek van je vijanden en voor jou zullen zich jouw vaders zonen neerbuigen...*". (Gen. 49:8) Dit zijn dingen om over na te denken broeders, nu onze God bezig is om Am-Yisra'el te herstellen. Let wel: Ik geloof dat Hij eerst de 12 stammen gaat samenbrengen en pas daarna komt de ontmoeting met Yeshua, wat Paulus noemt: 'Israëls aanneming'.

Ik wil afsluiten met Romeinen 11 waar Rav Shaul de sluier oplicht m.b.t. de verhouding Judah en de gemeente van Yeshua:

28 Zij zijn weliswaar wat het Evangelie betreft vijanden vanwege u, maar wat de verkiezing betreft geliefden vanwege de vadersen.

29 Want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk.

30 Zoals ook u immers voorheen God ongehoorzaam was, maar nu ontferming verkregen hebt door hun ongehoorzaamheid,

31 zo zijn ook zij nu ongehoorzaam geworden, opdat ook zij door de ontferming die u bewezen is, ontferming zouden verkrijgen.

32 Want God heeft hen allen in hun ongehoorzaamheid opgesloten om Zich over allen te ontfermen. O, diepte van rijkdom, zowel van wijsheid als van kennis van God, hoe ondoorgroendelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen!

34 wie heeft de gedachten van de Heere gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest?

35 Of wie heeft Hem eerst iets gegeven en het zal hem vergolden worden?

36 Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid, tot in eeuwigheid. Amen.

Maasbracht, 11 Cheshvan 5780, 9-11-2019

Baruch ben Zvulun